

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Pravica bo zmagala

Površnemu opazovalcu narodnostnega življenja in stremjenja na Koroškem mora biti trenutni položaj precej nerazumljiv. Enako nerazumljiv, kot svoječasni naš iz dna krščanske duše zajeti sklep sodelovanja slovenske manjšine z novo vlado in državo. V razdobju štirinajstih let se je v našem ljudstvu resnično izvršil notranji preokret, tako silen in mogočen, da bi se drznili trditi o njem, da ni toliko sad dela kot pa sad molitve. Seve smo vedno šele v njegovem pričetku, a že se odpira nova pot in vidnejši nam postajajo cilji, kamor nas vodi.

Našli smo vero v Nemce, da bodo iz krščanskega načela svoje in naše domovine priznali in omogočili našo narodno samobit. Še pred leti se je zdel prepad med nami in Nemci nepremostljiv. V svoji veri silna slovenska duša nam je velela, da sprožimo roko nemškemu bratu v znak sprave in mirnega sožitja. Te naše zaprisege nismo prelomili do danes in je ne bomo prelomili tudi ne v bodoče. Saj vodi delo v njenem znamenju do bratstva dveh enakopravnih narodov.

Menil bi kdo, da bo naša pripravljenost povseči vsem Nemcem brez razlike. Saj je v življenju narodnih manjšin naravnost edinstvena in dokončno razveljavlja sleherni sum kakoršnekoli iredente. Življenje pa je navadno globlje, kot ga gledamo. Vedno spet se pojavijo v oblikah, ki so na prvi mah čisto nerazumljive. Kdor je nekoč zrl v njegovo dno in videl, da tam ni več sledu narodnostnih, osebnih in drugih sličnih stremjenj, marveč le še krščanska vest v svoji moči ali slabosti, ga edini lahko vodi naprej.

Mnogi dobri Nemci so nas pozgravili v našem sodelovanju na obnovi skupne domovine, v našem stremjenju za resničnim sožitjem obeh narodov v deželi, postavljenim na fundament pravice in ljubezni. A več je Nemcev — vsaj bolj vidni so —, ki so nas pri tem našem delu zasovražili bolj od prej. Ne vedo več, da so nekoč sami govorili o slovenskem bratu na Koroškem in o miru, ki ga je tako potrebna naša lepa domovina. Čudno se njihove besede razlikujejo od dejanj.

Naši narodni voditelji so bili pred meseci nazvani kot prikriti iredentisti. Dostavljen nam je bil pred letom odlok, ki proglašava vse naše kulturno delo za prikrito veleizdajo. Naš mali listič celo je dobil pred dobrim tednom od dunajske tiskovne policije oceno, da svojo katoliško in avstrijsko besedo samo hlina. Ob vsem tem nismo naivni in ne dolžimo nobene krivice ne zvezne vlade ali države, ker sta na tem krivi ravno toliko, kot mi. Našega nasprotnika imenujemo z njegovim resničnim imenom: liberalizem. Danes je v očitni ofenzivi proti nam ter je dodobra dokazal, kako silna je njegova moč in kako strašna njegova želja, da izpodkoplje nežne koreninice poganjajočega zaupanja med Slovenci in Nemci. Krčevito se drži nezavednosti slovenskih vrst, meneč, da mu bo najizdatnejše orožje v njegovem boju. V zadnjem času hoče slovensko nezavednost in nezvestobo naših bratov in sester uveljaviti celo že v cerkvi. Kak je njegov vzor koroškega Slovenca, je pokazal na nedavnem pliberškem „domovinskem večeru“, ko je položil v usta našega človeka prostaške gostilniške kvante in jezikovne spakedranke. Ljubše so mu očividno od čiste naše pesmi in lepe naše materinščine. Ravno dušno so na nedeljskem zborovanju dunajske Südmarke proglasili, da mora biti zvestoba naroda nujno zvestoba do države in obratno zvestoba do države nujno zvestoba do naroda. Medtem pa visijo njihovi lepaki po koroških vaseh obetajoč nove ponemčevalnice slovenski mladini na Obirskem, v Ljubelju, Ledenicah i. dr. Besede, katerim lažejo dejanja!

Vse to je treba zreti z mirnim očesom, ker je

prej dokaz naše rasti kot našega propadanja. Za to je potrebna samo vera v zmago krščanske pravice in ljubezni, tiste pravice, za katero kriči vsak drug narod in vsako drugo življenje. Iz te vere se nam zdi vsako pisanje o avstrijskih janičarjih, ki zadržujejo rešitev našega vprašanja, enako odvrtno, kot beseda o zadnjih injekcijah pred smrtjo koroških Slovencev. Odvrtno zato, ker ne vidimo njegove koristi, lahko pa ob neresnici ocenimo škodo. Za vzgled bodi naša slovenska koroška mladina, ki bi imela najprej pravico tožbe, a ohranja še naprej svoj pristni krščanski optimizem, vedoč, da morajo sence okoli nje nujni naš razvoj samo pospešiti. S to svojo vero dokazuje naša mladina svojo življensko zrelost, ki se prijetno razlikuje od mnogega nakoli raztresenega malodušja in obupavanja.

Naša usoda je usoda naše Avstrije. Je usoda krščanske Avstrije, Ali še jasnejše: je usoda

krščanstva v Avstriji. Pred davnimi leti je vrgel naš oče Einspieler v koroško deželo besedo o potrebi svetovno-nazorne jasnosti. Tedaj je bila prvič zapisana v koroških listih beseda o bratstvu dveh enakopravnih narodov na Koroškem. A ta beseda je morala biti preslaba, ker je šel sledeči razvoj preko nje ter rodil sadove, ki jih vidimo v sedanjem času bolj, kot sploh kedaj prej. Ni slučaj, pravimo danes, če so baš te dni imenovali Einspielerjev „Kärntner Blatt“ kot prvo izrazito katoliško glasilo Koroške. Tudi ni slučaj, če je taisti list našega Einspielera na ravnokar otvoren svetovni razstavi katoliškega tiska v Rimu označen kot korenina, iz katere je zrastle deblo koroškega katoliškega tiska. Časi v deželi se — hvala Bogu — vračajo nazaj k našemu Einspielerrju. S svojim delom hočemo pospešiti njihov razvoj še v bodoče v dobrobit naše koroške domovine in našega slovenskega naroda.

Nov korak h krščanski državi.

Že dalje časa pričakovana preosnova zvezne vlade se je izvršila v noči na četrtek 14. t. m. Po ostavki vlade Schuschnigg—Starhemberg je zvezni prezident Miklas poveril sestavo nove vlade dosedanjemu kanclerju dr. Schuschnigggu ter mu hkrati izročil vodstvo kanclerskega urada, zunanje zadeve in ministrstvo za državno obrambo. Na kanclerjev predlog je prezident nato potrdil novo vlado.

V novi vladi so poleg kanclerja dr. Schuschniggga, ki je hkrati zunanji in vojni minister, še vicekancler Baar-Baarenfels, pravni minister Hammerstein-Equord, prosvetni minister dr. Pernter, socialni minister dr. Resch, finančni minister dr. Draxler, trgovinski minister Stockinger, kmetijski minister Mandorfer ter državna tajnika general Zehner in Guido Zernatto. — V novi vladi niso več vicekancler knez Starhemberg, ministri Dobretsberger, Berger-Waldenegg, dr. Strobl in dr. Winterstein ter državni tajnik Žnidarič.

Istčasno s spremembami v zvezni vladi so se izvršile tudi spremembe v vrhovnem vodstvu domovinske fronte. Vrhovni vodja domovinske fronte je odslej kancler sam, njen glavni tajnik je drž. tajnik Guido Zernatto. Prostovoljne oborožene formacije so kot frontna milica podrejene domovinski fronti, njihov vodja je vicekancler Baar-Baarenfels. Zveznemu in deželnim vodstvom fronte bodo dodani voditeljski sveti, sestojeci iz zastopnikov stanov in drugih za državo zaslužnih oseb.

Preosnove v vladi in domovinski fronti je tolmačil kancler dr. Schuschnigg sam. Uvodno je pozdravil vse državljane, v posebnem državljane nenemške govornice z zavestjo, da jim bo njihova brezpogojna izjava

za državo omogočila pravo domovino. Med drugim je še izjavil: „Današnji položaj zahteva enotno vodstvo države. Dosedanji razvoj je vodil v delitev vodstva, delitev pa do trenja in nesporazumljenja. V trenutku, ko postanejo ovire razvoju nevarne, je treba poenotenja. Bistveno se notranja politika države ne bo spremenila. Stremeli bomo za čimprejšnjo uresničitvijo stanovske države. V zunanji politiki ostane rimska pogodba podlaga, hkrati pa je Avstrija pripravljena živeti v prijateljstvu z vsakim, ki hoče spoštovati njen mir in želi njenega prijateljstva.“

Dogodki minulega tedna so zgodovinskega pomena. Tudi njihov odjek v tu- in inozemstvu je dokaz, da so se izvršili v pravcu razvoja države, ki išče v družabnem in gospodarskem pogledu zlato srednjo pot. Pred tremi leti se je država odmaknila radikalnim socialističnim vplivom, pred dvema leti je zlomila iz inozemstva vodeni nasilni poizkus nacionalnega prevrata, pred tednom pa je povdarila, da si ostane tudi v izgraditvi novega, stanovskega reda zvesta in zato odklanja vsak avstrijski fašizem. S tem je postal Dollfussov program resnično avstrijski državni program. Za ta novi razvoj so kanclerju dr. Schuschnigggu hvaležni izmed mnogih posebno vsi mali in šibki, ki imajo na svoji strani samo svojo pravico.

Za novi razvoj smo kanclerju hvaležni tudi koroški Slovenci. V brzojavnem pozdravu je našo hvaležnost kanclerju tolmačila Slovenska prosvetna zveza. Tudi v bodoče bomo v neomajeni zvestobi z vsemi svojimi silami sodelovali na izgraditvi krščanske Avstrije, vedoč, da bo v krščanski državi pravice tudi narodnim manjšinam.

Komunizem — največja nevarnost

O priliki otvoritve svetovne razstave katoliškega tiska je naslovil sv. oče važne besede vsemu svetu in med drugim spregovoril to:

„Prva, največja in najbolj splošna nevarnost je gotovo komunizem v vseh svojih oblikah in stopnjah. Ta ves grozi in odkrito napada ali pa prikrito zalezuje dostojanstvo posameznika, svetost družine, red in varnost človeškega sožitja, predvsem pa vero; povzpne se celo do odkritega in organiziranega zanikavanja in napadanja Boga, najbolj izrazito pa napada katoliško vero in katoliško cerkev. Njegov načrt moremo že lahko

spoznavati iz v posameznih krajih že izvajanih ali poizkušanih slučajev (Rusija, Mehika, Španija, Urugvaj, Brazilija). Danes grozi njegova nevarnost vsemu svetu in je v nekaterih krajih že naredil velikansko škodo. Sv. oče ne bo nehal opozarjati na nevarnost, ki jo mnogi prezrejo ali ne vidijo njene resnosti...“

Na grozno rjovenje brezbožnežev odgovarja naša razstava z zaupno, pristrčno prošnjo iz bogoslužja teh dni: Ostani z nami, Gospod! Strašen večer, ki, kakor se zdi, naznanja še strašnejšo noč, je padel na ves svet. Ostani z nami in tudi v temi nam bo svetila in nas vodila tvoja luč!“

po dosedanjih poročilih zasedanje državne skupščine. Veliko zanimanje vlada za predstoječo sodniško razpravo proti atentatorju ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča. Na obtožni klopi bo sedel poslanec Arnavtovič in devet njegovih tovarišev.

Jugoslovanska prestolica ni zanimiva samo po svoji politiki, marveč tudi po svojem navadnem življenju. Ob večerih se tre velika množica meščanstva po beograjskih promenadnih ulicah, iz kavarn se čuje najraznovrstnejše petje od otožnih orientalskih melodij do veselih slovenskih poskočnic. Na željo zopojajo celo koroško „Njav čriez jizaro“, seve nikakor po okusu njenega prvega pevca župnika Treiberja ali kakega šentjakobskega kritika Martinjaka. Nam zadostuje, da jo zapojejo vsaj „pri eni glihi“, da vzbujamo ob njej spomine na naš lep Rož.

Razmerno precej nas je Korošcev v lepem mestu ob Donavi. Pa se znajdejo Lucmanovi „pvubi“, pa Andra Klemenjak iz Podgorij in poleg njih še drugi Rožani in sredi Beograda zadoni ona znana „Triba kni, triba kni k mojej dečli iti“. Človeku se zdi, kot bi sedel v kaki rožanski gostilni. Na Terezijah vidimo športno oblečenega gospoda, v levi roki nosi pasji bič, z desno vodi angleško dogo — to je naš rojak — advokat iz Zahomca. V Rožmanovi apoteki navadno sedi Zilan dr. Kravina. Vodja beograjskih esperantistov je Ravšov dohtar z Ledenic. Naši Podgorjanci so pridni trgovci in hkrati gostoljubni po pravi slovenski navadi. Kdor jih obiše, bo našel klobase in cviček takoj na mizi.

Naj bo za danes dovolj o nas južnjakih. O priliki se hočemo spet oglasiti. H.

Beljak. H poročilo v ljubljanskem dnevniku „Jutru“ z dne 24. aprila nam poročajo iz Beljaka: Vesti, ki so se razširile v zvezi z nenadno smrtjo gimnazijca Kolamana, sina tuk. policijskega komisarja, so pretirane. Dijak je zapustil poslovilna pisma, v katerih navaja dozdevni neuspeh v šoli kot vzrok svojega koraka. Njegova smrt torej nima nikakega političnega ozadja. Tudi poročilo, da so bile srednje šole radi dijaških demonstracij zaprte in da je bila proti večjemu številu profesorjev uvedena disciplinarna preiskava, ne odgovarjajo resnici. Poročilo v „Jutru“ je deloma pretirano in deloma napačno.

Rožani in kino. Sila moderni smo, ker se tako zelo zanimamo za kino-predstave. V Borovljah je baje kino vedno poln, v Št. Jakobu imajo svoj kino, mi zgornji Rožani pa se vozimo v beljaški kino. Imamo svoj lastni prometni avto, ki vozi tja štirikrat na dan. Nedavno se nas je peljalo okrog 30 gledat in poslušat Mihala Strogova, carskega sela, katerega pripovedi smo pred leti brali v izdanju Mohorjeve družbe. Čudna in grozna kino-predstava je šla posebno ženskam močno na živce. — Naši stari očaki in mamice pa majoje z glavami ob našem počenjanju in pravijo, da ni nekaj v redu v naših glavah. Naša mladina da se ob kino-predstavah plitvi in prazni. Morda imajo prav, ker so dobri filmi sila redki celo v velemestih, kaj šele na deželi!

Od Baškega jezera. Državni praznik 1. maja smo lepo proslavili. Farna cerkev je bila polna, slovesne božje službe se je udeležila vsa šola, gasilci, vse državne organizacije, godbe in mnogo faranov. — K žalostnemu umoru ob Baškem jezeru dodatno poročamo, da so orožniki par dni pozneje prijeli rajnega Kusternika dekle in njeno mater ter ju odpeljali v beljaške zapore. Nesrečna žrtev pa je bila ob obilni udeležbi pokopana na pokopališču Marije na Zili, kamor spadajo Bače. — Konje kradejo ne samo v Podjuni, marveč tudi pri nas. Več slučajev že beležimo. — Pokopali smo v Pečnici Cvinčkarjevo Jero, bivšo gospodinjico župnika Knafliča v Ločah. Rodom je bila iz radovljiškega sreza na Gorenjskem.

Skočidol. (Razno.) Na dan prvega majnika smo pokopali mladega gospodarja in železničarja Matijo Zitterer, pd. Žudelnika tu, starega komaj še le 41 let. Dalje časa je bil bolj slabotnega zdravja, a je kljub temu bil do težkega obolenja v službi. Bil je v dveh bolnicah, v kliniki v Gradcu in v beljaški bolnišnici. Umril je udano in dobro pripravljen. Zadnji njegov klic, ki ga je še mogel tiho izgovarjati v zdravilišču, ki ga je neprestano ponavljal, je bil vedno spet: „Domu, domu!“ Zadnje njegove poti se je udeležila ob najlepšem vremenu silna množica ljudi, več ko 600, med njimi mnogo železničarjev, domobrancev in do 100 požarnih brambovcev. Na grobu so mu v slovo izpregovorili domači župnik, en železničar in krajevni župan. Cerkveni pevci so

„Vzemi dobro, da narediš dobro!“

Zato MAGGI-jeve kocke za govejo juho za pripravo čistih, močnih in tečnih govejih juh! MAGGI-jeve kocke za govejo juho so napravljene iz najboljšega mesnega ekstrakta in najfinejših zelenjadnih izvlečkov. Znaki: Ime „MAGGI“ in rmeno-rdeči trak.

mu zapeli ob domu ter ob grobu. Zapušča tri otroke v starosti 9—16 let. Naj v miru spi! — Procesij, velikonočne, Markove in Florijanove, se je udeležilo, zlasti zadnje, v razmerju proti prejšnjim letom več ljudi. — Vloge za postajališče v Skočidolu železniško ravnateljstvo ni še rešilo. Govori se, da ga bo odklonilo. — Do 100 gradščanskih in domačih delavcev je od Podravelj do Skočidola položilo povsem nov tir z 26 m dolgimi tračnicami. — Materinski dan so otroci obhajali po domovih s posebnimi deklamacijami in čestitkami svojim materam in tudi očetom. Mnogo jih je prejelo tudi svete zakramente. — Rastlinstvo je letos doslej nadebudno razvito. Sadje posebno že več let ni tako gosto cvetelo kakor letos. Tudi bučelam je ugodno spomladansko vreme dobro dejalo. Roje sta letos prinesla že sveti Marko in sveti Florijan. A še le dobra žetev hvale rast in setev, in še le dober konec prinese polni lonc! Daj Bog!

Sreča v nesreči. (Sele.) Minuli teden bi se bila na bajtiški cesti domala zgodila velika nesreča. Proti Bajtišam je vozil tovorni avto, naložen z deskami. Nenadoma izpodrsne na vlažni poti in se zvrne v precej globok graben. Na čudo se šoferju in spremljevalki ni zgodilo razun malenkostnih prask ničesar. Poškodovani voz so pozneje izvlekli iz jarka in popravili.

Zgončeva teta je umrla. (Vogrče.) Žalostno so zapeli zvonovi ob smrti Terezije Vakovnik, pd. Zgončeve tete. Z njo smo izgubili dobrodelnico, ženo prijaznega značaja, vzorno katoličanko. Rajna je bila izmed redkih, ki so videli kraj Kristusovega rojstva, trpljenja in smrti. Fara, Marijina družba in tudi naše izobraževalno društvo bodo svojo dobrotnico težko pogrešile. Zgončev dom pa je z njo izgubil svojo vzorno gospodinjico. Dan njene selitve na pokopališče je dokazal, kako smo jo spoštovali. Spremljali so jo domači g. župnik ob asistenci pliberškega č. dekana in globaškega g. župnika in še nešteto ljudstva v tili molitvi. Domači župnik so ji ob odprtem grobu govorili poslovilne besede. Večni ji mir!

Korte. (V spomin Grobelnikovi materi.) V torek 12. majnika nam je še zašepetala: mir z Vami! Popoldne že je vzela slovo od velike solzne doline in se preselila k svojemu Gospodarju. Bila je dobra mati, požrtvovalna žena, to smo vedeli vsi. Ne vemo pa, kolika je bila njena vdanost v božjo voljo; še v zadnji trenutek na tem svetu so njene ustnice šepetale molitev. Da bi nam bilo več takih močnih žen! Mir njeni duši!

In še to: Cesta čez Pako je dogotovljena in jo bo na binško potni ponedeljek zvezni prezident Miklas slovesno otvoril. Dela so trajala pet let, zveza Celovec—Gradec je s tem skrajšana za 61 km. — Jugoslovanski finančni minister je dovolil neposredno izplačevanje pokojnin jugoslovanskim penzionistom, bivajočim v Avstriji. — Prevaljsko orožništvo je prijelo konjske tate in tihotapce in sicer Antona Gmajnerja iz Št. Danijela, Jožefa Glinska iz Velikovca, Jožefa Hribar iz Jamnice in ital. državljana Blaziča. — Neko grabštanjsko posestnico je na poti v Medgorje napadel srnjak, ki vrgel na tla in ustrašoval dotlej, da ji je priskočil na pomoč posestnik Olip. Mož je srnjaka ukrotil, nakar so ga bili deležni medgorski reveži. — Grebinski mežnar in organist Modritsch je praznovall 25letnico službovanja. — V Leški dolini je umrl „črni“ Hueber. Rajni je bil dolga leta kršč. soc. poslanec v koroškem dež. zboru in velik prijatelj našega Grafenauerja. Vzornega katoliškega moža je poznala in čislala vsa Zila. — Terezijo Marzona in njeno mater Matildo, ki sta bili osumljeni umora Kusternika v Bačah, so izpustili. — Posestnici Messner v Zg. Humčah pri Žihpoljah je nekdo izmaknil 140 klobas in 22 kg prekajenega mesa. Sumijo nekega Blaža Korenjaka, ki ima na vesti že več umorov.

**Inserirajte
v „Koroškem Slovincu“!**

NAŠA PROSVETA

Materinski dan v Podlublju. Dne 9. t. m. je bil pri nas stanovski dan za žene. Udeležilo se ga je 73 žen in mater, ki so naslednji dan pristopile k angeljski mizi. Z materami vred so na ta vzvišen način počastili materinstvo še mnogi drugi, ki so napolnili cerkev. Bil je torej za nas pravi družinski praznik. Sploh obhaja naša fara majnik prav dostojno. Pri večernih majniških pridigah je cerkev vedno polna. Podlublje torej je našel pot nazaj — domov.

Materinski dan v Bilčovsu. Zbrale so se naše mamice dne 13. majnika h proslavi svojega dne. Zjutraj jih je združila miza Gospodova, popoldne pa so prisostvovalle prireditvi pri Miklavžu. Dekleta so poklonila vsem materam lepe šopke, nakar so se vršile točke pestrega sporeda. Pesmi deklet in moškega zbora, nastopi deklet in otrok, vse je vzbudilo splošno zadovoljnost naših slavljenk. Vsi v dvorani smo čutili, da smo samo otroci naših dobrih mater. — Naj bi ne bilo nikogar, ki bi se drznil edinost bilčovske fare trgati tako, da bi razdvojil matere v dva tabora. Vsi smo eno, vse nas družijo jezik, dom in vera, vse nas družijo globoka materna ljubezen. Zato kličemo: nikar razdora med naše matere! Naj združujejo še v bodoče, kot so nas združevale doslej!

Trata pri Glinjah. Že par let sem prirejajo Glinjčani svoj materinski dan pri Cingelcu. Spored zadnjega takega dneva 10. majnika pa je gotovo prekosil vse prejšnje. Lepa dvorana je bila napolnjena in z največjo pozornostjo smo sledili pevcem in igralcem. Najprej so nastopili najmanjši, ki so počastili naše mamke v tako lepih deklamacijah, da je postalo marsikatero oko rosno. Sledila je igra, ki je kazala dobrosrčnost vzgojiteljice ter plemenitost prave gospodinje — matere. Govornik prosvetne zveze nam je v kratkih, a jedrnatih besedah razložil pomen materinskega dneva. Precej smeha je vzbudila šalivka „Kofe in tobak“ in videli smo, da je najbolje, ako vlada v družini mir in pokoj. Pod vodstvom domačega č. g. župnika nam je med odmori zapel mešani zbor par lepih melodij in tako zaključil lepi nedeljski popoldan, ki je bil namenjen vsem našim materam.

Zaključek gospodinjskega tečaja v Št. Rupertu pri Velikovcu. Na materinski dan so gojenke tukajšnje gospodinjske šole priredile zaključno razstavo in predstavo. Razstava kuharskih izdelkov, ročnih del in cerkvenih paramentov je vzbujala veliko pozornost. Obiskovalci so se splošno čudili, česa je zmožna pridna roka gospodinje-umetnice bodisi v kuhinji ali pri šivalnem stroju. Na prodaj stavljeni predmeti so bili v par urah pokupljeni. Ob 3. uri pop. so se zbrale mamice in dekleta šentrupertske fare in okolice k zaključni prireditvi. Otvorili so prireditev malčki z mehko pesmico o materi, nakar je nastopil zbor gojenk s tremi dekliškimi pesmimi ob spremljevanju citer, kitare in gosli. Prisca melodia dekliške duše je objela dvorano, ki je radostno nagradila pevke. Sledili sta dve deklamaciji v počastitev mater, nato je govornik govoril o materinskem srcu, skozi katerega molitev, trpljenje in ljubezen prihaja v svet sreča in uteha. Prireditev je dosegla višek v igri „Prisega“, ki slika bol in veselje težko preizkušene grofice Klare, katera najde ob roki svoje dobre hčerke Marice po mnogih razočaranjih svoj dom in svojo sestro. Igra je splošno zadovoljila, zakor gre zahvala režiserki in vrlim igralkam brez izjeme.

Hodiše. (Igra.) Društvo „Zvezda“ priredi v četrtek 21. majnika in v nedeljo 24. majnika ob pol 3. uri pop. v domu sv. Jožefa narodno igro „Rokovnjači“. Med odmori petje in tamburanje škofiških tamburašev.

Št. Janž v Rožu. (Prireditve.) V nedeljo dne 24. t. m. priredi naše društvo na svojem odru pri Tišlarju ob 3. uri popoldne igro „Naša kri“. Vstopnina je znižana.

Loga ves—Št. Ilj. (Prireditve.) V nedeljo dne 24. maja priredi logaveško društvo pri Lederhasu v Št. Ilju ob 3. uri popoldne dve veseli burki: „Trije norci“ in „Eno uro doktor“. Sodelujejo pevci in prvič tamburaši in Škofič. Vabi odbor.

Vogrče. Naše društvo priredi na binško potni ponedeljek lepo narodno igro „Divji lovec“. Med odmori poje novi mešani pevski zbor. Začetek točno ob 3. uri pop. pri Škofu. Vsi toplo povabljeni!

Šmihel. V nedeljo 24. t. m. priredi Marijina družba pri Šercerju ob 3. uri pop. igro „Na Marijinem srcu“. Na majsko prireditev Marijinih hčerk iskreno vabljeni!

GOSPODARSKI VESTNIK

Zelena krma

Mnogi gospodarji štedijo v zimi s krmo, da jim je v zgodnji vigredi ne primanjka. To je lepo in prav. Ni pa prav in lepo, če krmimo v poletju vprek brez vsakega premisleka. S tem potratimo velike množine krme, živina pa mora zato v poznejšem času trpeti lakoto. Predvsem moramo vedeti, da zelena krma in zelena krma nikakor ni vseeno. Zelene krme imajo različno hranilno vrednost. Bogata na beljakovinah in škrobu je detelja in trava pred cvetom, bolj pičila je krmilna vrednost pri zeleni koruzi, grahorci in zelenem ovsu.

Kako naj krmimo na mleko? Krave s težo 500 kilogramov požrejo dnevno 60 kg trave. Ta množina krme vsebuje okoli 120 dkg beljakovine in 780 dkg škroba. Za vzdrževanje telesne teže porabi krava okoli 25 dkg beljakovine in 250 dkg škroba, ostalo vrača v mleku. Za dobre mlekarice, ki dajo dnevno do 20 litrov mleka, je detelj-nasta krma s travnikov najprimernejša krma. Za slabše mlekarice skoroda predobra, vendar tudi primerna, ker po navadi v zimi shujšajo na teži.

Krmljenje z rudečo deteljo ni gospodarsko. Najprej se živina pri takem krmljenju rada napihne, v drugo pa sprejema preveč beljakovine snovi in premalo škroba. Živinorejci smatrajo krmljenje z deteljo za potrato, ker pokladajo z njo živini brez koristi hrano, katera v zimi tako zelo primanjkuje. Pametnejše je deteljo sušiti in jo pokrmiti v zimi. Primerna za poletno krmljenje je mešanica trave in detelje.

Kako je z zeleno koruzo (furo)? Dnevno je žival lahko požre do 90 kg, v katerih dobi 54 dkg beljakovine in 720 dkg škroba, kar zadostuje, če odtegnemo teži potrebno krmo, za 14 l mleka. Mleku pa primanjkuje tolšče ter je zato manj vredno. Živinorejci dodajajo zeleni koruzi na polovico detelje, ki zviša kakovost in količino mleka.

Dobra krmska mešanica sta nadalje grahorca in zeleni oves. Grahorca je bogata na beljakovinah, oves na škrobu. Vendar je treba paziti, da ne dokladamo preveč grahorce, katere se živali rade prejedajo. Če požrejo dnevno 75 kg krme, zadostuje na dan tretjina grahorce in dve tretjini ovsa. Starejši oves vsebuje manj beljakovine in je torej za mešanje z grahorco primernejši.

Z navedenimi vrsticami o poletnem krmljenju hočemo povedati, da je treba tudi v poletju misliti in računati s krmo. Gospodar mora vedeti, katera krma vsebuje mnogo beljakovin, ki so dragocena hrana v zimi. S to krmo bo štedil v poletju in si tako zagotovil dobre mlekarice za zimске in vigredne mesece.

Lucerna ali detelja? Katera izmed obeh je več vredna? Katera daje boljšo krmo? Odgovor se glasi: obe sta izvrstni detelji in najbolje je ostati pri obeh. Kjer lucerna dobro uspeva, dajmo prednost lucerni, ker vztraja več let na istem prostoru. Lucerna je hitro rastoča detelja in da pri dobrem oskrbovanju v ugodnih legah do pet košenj. Najzgodnejša košnja je njena in traja najdalje. — Domača detelja trpi le eno dobro leto in daje dve močni in eno bolj pičlo košnjo. Važna pa je zadrževanje, ker čisti in zboljšuje zemljo. Zato je po naših njivah ne moremo pogrešati. Sejana s travo daje zeleno klajo, sicer pa je posušena močna krma za konje. Obe detelji pri nas dobro uspevata. V izboljšanim pridelovanju in gnojenju obema moramo videti glavni pogoj za uspešen napredek naše živinoreje.

Čebele v majniku. Smo v rojilni dobi, katero moramo kot napredni čebelarji dobro izkoristiti. Zakaj rojijo čebele? Roj smatramo za beg matice pred novim zarodom, pred matičniki. Če odstranimo matičnike, ne bo roja. Vendar ohranimo dobre matičnike za naraščaj, namesto da bi jih uničevali. Napravimo si roje sami! Čakanje na naravni roj je zamudno in vezano z nevarnostjo, da roj izgubimo. — Ko vidimo, da stavlja močna družina povsod trotovske celice, moramo vedeti, da se že pričinja lenarjenje čebel, kar zelo škoduje donosu panja. Tedaj posežemo vmes, najbolje, še preden nastavi panj matičnike: iz plodišča takega panja prestavimo na kozo vse sate s čebelami vred, razen tistega sata, na katerem se nahaja matica. Tega vrnemo panju v sredino plodišča, poleg njega pa izpolnimo praznino s

satnicami v okvirih. Kar imamo na kozo, prenesemo k praznemu panju in namestimo v njem brezmatično družino. Ako ne dobi od nas matice, si bo brezmatična družina vzredila novo matico iz zalege. Če prvorojeni mladi matiči preprečujemo izletavanje, bo ostale matičnike podrli. Ko ni več matičnikov v panju, omogočimo matiči izlet na oplemenjenje. Tako dobimo v novem panju novo družino, v starem pa je izgrajeno novo satje.

Vzajemnost je v sadjarstvu enako važna kot v vsem gospodarstvu. Vsled neugodne jeseni je čakalo letos vse na vigred, da se loti sadjarskega posla. Vigred spet je prinesla obilico drugega enako nujnega dela. Kako so si pomagali na nekem domu, katerega gospodar se je bil namenil zasadi svoj vrt z mladim drevjem? Vaški fantje so se v njegovi sili ponudili v pomoč, pripravili so kolje, navozili gnoj, očistili in razmerili zemljišče ter skopali jame. Črez par dni so pričeli s sajenjem: štirje so zasipavali, da je imelo drevcesce primerno lego, dva sta raznašala gnoj, dva sadila, dva pa izgotavljala kolobarje. Vse so fantje storili zastonj, samo za hrano in pijačo, in tako pokazali, da biva v njihovih srcih zavest do vzajemnega dela ter veselje do pomoči. — Izkušnje zadnjih let nas učijo, da si bomo samo v skupnem delu stvarili lepšo bodočnost. Kdor misli še danes hoditi samo svoja pota in izhajati brez pomoči drugih, tak je na poti v propast.

T. H.

Ljubljanski velesejem se vrši od 30. maja do 8. junija. Razstavniki prostori so vsi že oddani in z ozirom na veliko število razstavljenih firm in vsled množine razstavljenega blaga obeta biti velesejem zelo zanimiv in bo nudil veliko izbiro. Z velesejmsko izkaznico, ki jo dobite tudi v upravi našega lista, nudijo jugoslovanske železnice 50% popust, znižano vožnjo pa imajo posestniki na inozemskih železnicah. Uprava preskrbi na željo tudi jugosl. vizum.

Velikovški trg sredi maja: Prignanih je bilo na živinski trg 1 konj, 2 pišana vola, 2 mlada vola, 20 krav, 2 telci, 76 plemenskih prašičev, 12 ovac in 1 koza. Cene so ostale neizpremenjene. — Na tedenskem trgu so plačevali: jajca 9, sirovo maslo 2,80, kokoši 3,00—4,00, mlade 2,00—3,00, pšenica (100 kg) 39.—, rž 29.—, oves 24.—, proso 23.—, konoplja 28.—, ječmen 26.—, nova ajda 23.— šilingov, krompir (kg) 8—10 g.

ZANIMIVOSTI

V Avstriji — visoke plače in visoke cene. Ženevski urad za delo je izdal pregled podrobnih cen in življenskih pogojev v 35 državah. Iz zanimivih števil tole: Najdražji je beli kruh v Avstriji, najcenejši na Madžarskem, črni kruh stane največ v Zedinjenih državah, najmanj na Estonskem in v Jugoslaviji. Maslo je najdražje v Švici, najcenejše na Estonskem. Sladkor prodajajo najcenejše na Švedskem, najdražje v Italiji in v Jugoslaviji. Avstrijci pijemo najdražji čaj in najdražjo kavo. Izmed vseh 30 držav je Estonska najcenejša država, približujeta se ji Madžarska in Jugoslavija. Nekako obratno pa je s plačami in zaslužkom, ki so razmerno visoke v državah z visokimi cenami. Zaslužiti v teh državah, živeti pa v državah z nizkimi cenami, bi torej bilo najkomodnejše, če bi države tega iz razumljivih razlogov ne onemogočale.

Kako rešimo naše občine? Mestne finance v ameriškem mestu Alabama so bile že dalje časa v žalostnem stanju. Župan je bil docela obupan, kar mu pade v glavo sijajna, seve pristno ameriška ideja. Uradno je objavil na občinski tabli, da dobi oni, ki bo uredil mestne finance, njegovo hčerko za ženo. Da se bo zamogel vsak prepričati o njeni lepoti, se bo ta in ta dan vršila v občinskem uradu javna razstava. Objava je bila za vse mesto in okolico prava senzacija in določenega dne se je zbralo v občinski dvorani mlado in staro. Nad uspehom so sicer dvomili, kar stopi pred lepotico mlad bančnik in ponudi županu 70. dolarjev za sanacijo mestnih financ. Župan je z veseljem pritrtil, hčerka se je razveselila svojega ženina, mestni očetje pa so se spet oddahnili. — Bi priporočali tudi za stari svet, ki ima še več dolgov in tudi odvišnih nevest.

Časopis, ki mu ni para. Na otoku Dickson v Jenisejskem zalivu na skrajnem severu izhaja list, ki mu ni para na svetu. Ker časopisnih izvodov na otoku ni mogoče razpošiljati, si je lastnik

lista nabavil radio-oddajno postajo ter preskrbel naročnikom sprejemne aparate. Točno ob eni opoldne izide list, ki ga govori urednik v radio. Prinaša politične novice, poučne in zabavne prispevke. Podrobno se zanimivi list bavi z vremenskimi poročili, ki so za tamošnje kraje velike važnosti. Uredniško in upravniško delo je seve kaj prijetno, ker za list ni treba ne papirja, ne stavcev in tudi ne tiskarne. Zadostuje mož, ki je urednik in hkrati napovedovalec v radiu. Število naročnikov je baje precej visoko. Često pa se urednik pritožuje nad onimi naročniki, ki ga sicer pridno poslušajo, a ne plačajo. — Tega križa torej tudi naš severni „kolega“ ni rešen!

Kačji otok. Blizu polotoka Korea leži otok, na katerem ne more živeti noben človek. Kajti na tem otoku mrgoli strupenih kač vseh vrst. Ko so Japonci zasedli Koreo, so nameravali na otroku zgraditi velik morskimi svetilnih in so zato napovedali kačam vojno. Kače pa so bile silnejše od japonske armade in japonskega brodovja. Pozneje je vlada poslala na otok nekega znanstvenika, ki je ugotovil, da ni mogoče niti deset metrov prodreti v notranjost otoka, ker je površina posuta z nešteto kačami vseh vrst. Uganka je, s čim se živali preživljajo. Sluti se, da skrbijo za hrano ptičje jate, ki se vsako leto selijo iz ali v Sibirajo. Japonci so hoteli kače uničiti z ognjem, pa so leteli na velikanski odpor Kitajcev, katerim so kače svete živali. Sedaj je kitajska vlada proglasila otok za nedotakljiv.

Ubogi Rockefeller! Petrolejski magnat Rockefeller je star že 97 let, pa se še za marsikaj zanima. Tako rad prebira njujorške „Times“. Da bi mu prihranili vznemirjenja, se je uprava lista po nasvetu zdravnikov odločila, da bo zanj izdajala posebno številko brez poročil o nevarnosti nove vojne, gospodarskem zastoju, brezposelnosti. Rockefellerjev izvod priobčuje same pomirljive novice, da se po svetu širi blagostanje, da so ljudje angelji in zemlja raj. Starček-bogataš se kot otrok veseli velikega napredka in ves srečen in zadovoljen zadremle.

Sloni in bilard. One zelene mize v kavarnah poznate, kjer se mestni gospodje ure dolgo zabavajo s tem, da potiskajo slonokoščene kroglice po gotovih pravilih? Ne veste pa, da pomeni ta igra smrt slonom. Leta 1830 so jo na Francoskem upeljali in do danes so morali za izdelavo bilardnih krogelj izdreti zobe tritostisoč slonom. Z napredovanjem igre je grozila nevarnost, da slone docela iztrebijo. Angleška vlada je morala vzeti dobrodušne dolgouhce pod svojo zaščito in prepovedati lov na nje. Sedaj ostane vprašanje: Ali mora kulturni svet opustiti priljubljeno igro ali pa dopustiti, da izginejo sloni s te zemlje? Škoda, da slonom ni dana govornica, da bi ožigosali našo kulturo!

Pesek, ki poje. O saharški puščavi se pripovedujejo čudovite stvari. Tako trdijo, da se ob gotovih časih čujejo iz puščavskega peska glasovi, enkrat podobni joku, drugič glasnemu posmehu. Med domačini živi prepričanje, da napoveduje puščava s svojo pesmijo prihajajočo nevarnost ali nesrečo. Da „puščavska pesem“ ni navadna izmišljotina, potrjujejo tudi saharški potniki. Slične pojave pojočega peska opazujejo tudi v Ameriki in južni Afriki. Pravega vzroka do danes niso mogli ugotoviti, sklepajo pa, da povzroča glasove trenje nešteti peskovih zrn ob silnem puščavskem viharju.

ZVEZA KOROŠKIH ZADRUG V CELOVCU,
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

na

XIV. redni letni občni zbor

ki se vrši v četrtek 28. majnika 1936 ob 13. uri popoldne v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Dnevnored:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 25. aprila 1935.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1935.
5. Sklepanje o pobiranju zadrugskega sklada za leto 1936 (v smislu § 10. alineja 2) zadr. pravil).
6. Slučajnosti.

40
Načelstvo.